

วิธีดำเนินการวิจัยและผลการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัยดังนี้ คือ

๑. กำหนดกลุ่มตัวอย่างประชากรที่จะศึกษา
๒. กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
๓. เก็บรวบรวมข้อมูล
๔. วิเคราะห์ข้อมูล
๕. กำหนดกลุ่มตัวอย่างประชากรที่จะศึกษา

ตัวอย่างกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษา ผู้วิจัยแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม คือ

๑.๑ กลุ่มบรรณารักษ์หัวหน้าห้องสมุด ได้แก่ บรรณารักษ์หัวหน้าห้องสมุดประชาชนระดับจังหวัด ๗๐ จังหวัด ในสังกัดกองปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ทั้งหมดเป็นจำนวน ๗๐ คน

๑.๒ กลุ่มผู้บริหารงานห้องสมุดประชาชน ซึ่งได้แก่ หัวหน้าศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนประจำจังหวัด และศึกษาธิการจังหวัดในกรณีที่จังหวัดที่ห้องสมุดประชาชนตั้งอยู่ ยังไม่ได้เป็นศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนประจำจังหวัด โดยส่งให้หัวหน้าศูนย์การศึกษา ๒๖ คน และส่งให้ศึกษาธิการจังหวัด ๔๔ คน รวมทั้งสิ้น ๗๐ คน

๒. กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้ คือ

๒.๑ ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร วารสารและสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อเนื่องของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน

๒.๒ สํารวจแหล่งที่ให้การศึกษาคือ เนื่องสำหรับบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน ซึ่งได้แก่ มหาวิทยาลัยและวิทยาลัย ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่เปิดสอนและอบรมวิชาบรรณารักษศาสตร์ โดยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและหนังสือในห้องสมุด และจากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง

๒.๓ นำข้อมูลที่ได้จากเอกสารและจากการสัมภาษณ์ ในข้อ ๒.๑ และข้อ ๒.๒ มาประกอบการสร้างแบบสอบถาม

๒.๔ สร้างแบบสอบถาม ๒ ชุด คือ ชุดที่ ๑ สำหรับบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนระดับจังหวัด ชุดที่ ๒ สำหรับผู้บริหารงานห้องสมุดประชาชนระดับจังหวัด

๒.๕ นำแบบสอบถามที่สร้างไปทดสอบกับบรรณารักษ์หัวหน้างานห้องสมุดประชาชนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน ๘ แห่ง และบรรณารักษ์หัวหน้างานห้องสมุดประชาชน หอสมุดแห่งชาติ สาขานครศรีธรรมราช อีก ๑ แห่ง เป็นจำนวนทั้งสิ้น ๙ คน สำหรับชุดที่ ๒ นำไปทดสอบกับผู้บริหารงานห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร ๑ คน และผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ และภาคใต้ รวม ๔ คน รวมทั้งสิ้น ๕ คน

๒.๖ นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขและส่งแบบสอบถามไปยังประชากรที่กำหนดไว้ในการวิจัย ๒ ชุด คือ ชุดที่ ๑ ส่งให้แก่หัวหน้าบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนระดับจังหวัด ๗๐ จังหวัด จำนวน ๗๐ คน ส่วนชุดที่ ๒ ส่งให้แก่ผู้บริหารงานห้องสมุดประชาชน ซึ่งได้แก่ หัวหน้าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ๒๖ คน และศึกษาธิการจังหวัด ๔๔ คน รวมทั้งสิ้น ๗๐ คน

แบบสอบถาม ชุดที่ ๑ สำหรับบรรณารักษ์ แบ่งเป็น ๓ ตอน คือ

- ตอนที่ ๑ สถานภาพของผู้ตอบ
- ตอนที่ ๒ สภาพและทัศนคติในการศึกษาคือเนื่อง
- ตอนที่ ๓ ความต้องการในการศึกษาคือเนื่อง

แบบสอบถาม ชุดที่ ๒ สำหรับผู้บริหาร แบ่งเป็น ๒ ตอน คือ

- ตอนที่ ๑ สถานภาพของผู้ตอบ
- ตอนที่ ๒ ความสนับสนุนที่มีต่อบรรณารักษ์

๓. การเก็บรวบรวมข้อมูล

รวบรวมข้อมูลจากหนังสือและจากการสัมภาษณ์ด้วยการสรุปเนื้อหาที่สำคัญ ๆ สำหรับข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ แก่บรรณารักษ์ หัวหน้างานห้องสมุดประชาชนระดับจังหวัด ๗๐ จังหวัด จังหวัดละ ๑ ชุด เป็นจำนวน ๗๐ ชุด ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด ๕๓ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๗๑ และส่งแบบสอบถามแก่หัวหน้าศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนและศึกษานิเทศก์จังหวัดผู้บริหารงานห้องสมุดประชาชน จังหวัดละ ๑ ชุด เป็นจำนวน ๗๐ ชุด ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด ๕๔ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๖๘

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมา ได้ดำเนินการดังนี้ คือ

๔.๑ แยกแบบสอบถามที่ได้รับ มาทั้งหมดออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มบรรณารักษ์

๔.๒ นำข้อมูลของแต่ละกลุ่มมาแจกแจงความถี่ และนำเสนอในรูปแบบของ ตาราง และคำบรรยายประกอบตาราง

๔.๓ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวและสภาพของการได้รับการศึกษาต่อเนื่อง โดยหาค่าเป็นร้อยละ โดยใช้สูตร

$$P = \frac{f \times 100}{N}$$

ด้วยการแทนค่า $P =$ อัตราส่วนร้อยละ

$f =$ จำนวนคนที่ตอบปัญหาในแต่ละข้อ

$N =$ จำนวนคนทั้งหมดที่ตอบปัญหา

๔.๔ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติและความต้องการในการศึกษาต่อเนื่องของบรรณารักษ์และความสนับสนุนที่ผู้บริหารมีต่อบรรณารักษ์ ด้วยค่ามัชฌิม เลขคณิตและ หาค่าการกระจายของน้ำหนักคำตอบด้วยการหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการตีความหมายค่าเฉลี่ยของคำตอบแต่ละข้อดังนี้ คือ

๔.๖ - ๕.๐	มากที่สุด
๓.๖ - ๔.๕	มาก
๒.๖ - ๓.๕	ปานกลาง
๑.๖ - ๒.๕	น้อย
๑.๐ - ๑.๕	น้อยที่สุด

ค่ามัธยฐาน เลขคณิตของคำตอบแต่ละข้อคำนวณ โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

ด้วยการแทนค่า \bar{X} = ค่าเฉลี่ยของคำตอบแต่ละข้อ f = ความถี่ X = คะแนน
(น้ำหนักประจำข้อ) N = จำนวนทั้งหมดของผู้ตอบแต่ละข้อ

หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละข้อ โดยใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left[\frac{\sum fX}{N}\right]^2}$$

ด้วยการแทนค่า $S.D.$ = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน f = ความถี่ X = คะแนน
(น้ำหนักประจำข้อ)

๔.๕ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด มีจำนวนน้อยไม่สามารถหาค่า
ได้จึงสรุปข้อมูลที่ได้รับเรียงตามลำดับ โดยจัดลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่ส่งทั้งหมด ๒ ชุด รวม ๑๕๐ ฉบับ โดยส่งให้บรรณารักษ์ห้องสมุด
ประชาชน ๗๐ ฉบับ ให้ผู้บริหารงานห้องสมุดประชาชน ๗๐ ฉบับ ได้รับคืนมาจำนวน
๑๑๒ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๐๐ โดยได้รับคืนจากบรรณารักษ์หัวหน้าห้องสมุดประชาชน
๕๓ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๗๑ ส่วนกลุ่มผู้บริหารได้รับคืนมาจำนวน ๕๙ ฉบับ คิดเป็น
ร้อยละ ๘๔.๒๘ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

ตอนที่ ๑ สถานภาพของผู้ตอบ

ตารางที่ ๑ จำนวนบรรณารักษ์และผู้บริหารงานห้องสมุดประชาชนจำแนกตามเพศ

เพศ	บรรณารักษ์		ผู้บริหาร	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	๑๒	๒๒.๖๔	๔๗	๘๖.๖๐
หญิง	๔๑	๗๗.๓๖	๑	๑.๗๐
ไม่ระบุ	-	-	๑	๑.๗๐
รวม	๕๓	๑๐๐.๐๐	๕๕	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๑ ผู้บริหารงานห้องสมุดประชาชนส่วนใหญ่เป็นชาย คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๖๐ ส่วนบรรณารักษ์เป็นหญิงส่วนใหญ่คือมีถึงร้อยละ ๗๗.๓๖

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒ จำนวนบรรณารักษ์และผู้บริหารงานห้องสมุดประชาชนจำแนก
ตามอายุราชการ

อายุราชการ/ปี	บรรณารักษ์		ผู้บริหาร	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า ๑	๗	๑๓.๖๑	-	-
๑-๓	๔	๑๖.๙๘	-	-
๔-๖	๔	๑๕.๐๙	-	-
๗-๙	๑๓	๒๔.๕๓	-	-
๑๐-๑๒	๔	๗.๕๕	๓	๕.๐๘
๑๓-๑๕	๑	๑.๘๙	๔	๑๓.๕๖
มากกว่า ๑๕	๑๑	๒๐.๗๕	๔๒	๗๑.๑๙
ไม่ระบุ	-	-	๖	๑๐.๑๗
รวม	๕๓	๑๐๐.๐๐	๕๕	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๒ บรรณารักษ์ที่มีอายุราชการอยู่ในช่วง ๗-๙ ปี มีมากที่สุด คือ ๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๕๓ รองลงมา คือ ช่วงอายุราชการมากกว่า ๑๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๗๕ บรรณารักษ์ที่มีอายุราชการในช่วง ๑๓-๑๕ ปี มีน้อยที่สุดเพียงคนเดียว คิดเป็นร้อยละ ๑.๘๙ ส่วนผู้บริหารงานห้องสมุดประชาชนพบว่า ส่วนใหญ่มีอายุราชการมากกว่า ๑๕ ปี คือ มีจำนวน ๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๑๙ รองลงมาคือ ช่วง ๑๓-๑๕ ปี มีจำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๕๖ ผู้บริหารที่มีอายุราชการ ๑๐-๑๒ ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๐๘

ตารางที่ ๓ วุฒิทางบรรณารักษศาสตร์ของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน

วุฒิทางบรรณารักษศาสตร์	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาโททางบรรณารักษศาสตร์	-	-
ปริญญาตรีวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์	๔	๑๖.๕๔
ปริญญาตรีวิชาโทบรรณารักษศาสตร์	๒	๓.๗๗
ปริญญาตรีและได้รับวุฒิปัตริวิชาห้องสมุดจากสมาคมห้องสมุด	๒	๓.๗๗
ปริญญาตรีและอนุปริญญาทางบรรณารักษศาสตร์	๑	๑.๒๕
ประกาศนียบัตรวิชา เฉพาะบรรณารักษศาสตร์	๒	๓.๗๗
ประกาศนียบัตรชั้นสูงทางบรรณารักษศาสตร์	-	-
ปกศ.สูง วิชา เอกหรือโททางบรรณารักษศาสตร์	๗	๑๓.๒๑
พ.ม. ซึ่งมีวุฒริวิชาบรรณารักษศาสตร์	๖	๑๑.๓๒
พ.ม. หรือ ป.ม. ได้รับวุฒิปัตริวิชาห้องสมุดจากสมาคมห้องสมุด	๓	๕.๖๖
ประกาศนียบัตรวิชาบรรณารักษศาสตร์	๗	๑๓.๒๑
ไม่มีวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์	๔	๑๕.๐๕
อื่น ๆ	๖	๑๑.๓๒
รวม	๕๓	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๓ ปรากฏว่า วุฒิทางบรรณารักษศาสตร์สูงสุดของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน คือ ปริญญาตรีวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ ซึ่งมีจำนวนมากที่สุด ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๕๔ สำหรับวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์ที่มีบรรณารักษ์เป็นจำนวนน้อยที่สุด มี ๑ คน คือ ปริญญาตรีและอนุปริญญาทางบรรณารักษศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ ๑.๒๕ สำหรับบรรณารักษ์ที่ไม่มีวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์ มีจำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๐๕ วุฒิอื่น ๆ ของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน ได้แก่ วุฒิ ม.๖ (มัธยมปีที่ ๖) จำนวน ๓ คน วุฒิ พ.กศ. (พิเศษการศึกษา) ปกศ. ประกาศนียบัตรทางการศึกษา และ ปวช. ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (เลขานุการ) อย่างละ ๑ คน

ตารางที่ ๔ สถาบันการศึกษาที่บรรณารักษ์ได้รับวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์

สถาบัน	จำนวน	ร้อยละ
มหาวิทยาลัย	๑๑	๒๐.๗๕
วิทยาลัยครู	๑๓	๒๔.๕๓
กรมการศึกษานอกโรงเรียน	๑๑	๒๐.๗๕
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย	๑๐	๑๘.๘๗
ไม่ระบุ	๘	๑๕.๐๙
รวม	๕๓	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔ บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ได้รับวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์ จากวิทยาลัยครู จำนวน ๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๕๓ รองลงมาคือ จากมหาวิทยาลัย และกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำนวนแต่ละ ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๗๕

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ ๒ สภาพและทัศนคติในการศึกษาต่อเนื่อง

ตารางที่ ๔ ทัศนคติที่มีต่อการศึกษาต่อเนื่องของบรรณารักษ์และผู้บริหารงาน
ห้องสมุดประชาชน

ทัศนคติ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
ทัศนคติของบรรณารักษ์			
การศึกษาต่อเนื่องมีความสำคัญต่อตัวบรรณารักษ์	๔.๓๕	๑.๑๐	มาก
การศึกษาต่อเนื่องมีผลต่อการปฏิบัติงานห้องสมุด	๔.๒๔	๑.๐๑	มาก
การศึกษาต่อเนื่องจะมีประโยชน์แก่ห้องสมุด	๔.๒๖	๑.๐๖	มาก
การศึกษาต่อเนื่องจะมีส่วนต่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพและวิชาการ	๔.๓๓	๑.๐๘	มาก
ทัศนคติของผู้บริหารฯ			
การศึกษาต่อเนื่องมีความสำคัญต่อบรรณารักษ์ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและการพัฒนาวิชาชีพ	๔.๔๕	๐.๔๕	มาก

จากตารางที่ ๔ บรรณารักษ์มีทัศนคติต่อการศึกษานอกระบบอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเห็นว่า การศึกษาต่อเนื่องมีความสำคัญต่อบรรณารักษ์ในระดับสูงที่สุด และให้ความสำคัญต่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพและวิชาการในระดับรองลงมา ส่วนผู้บริหารมีทัศนคติต่อการศึกษานอกระบบ คือ เห็นว่ามีความสำคัญต่อบรรณารักษ์ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและการพัฒนาวิชาชีพอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยมีค่าเฉลี่ยในระดับสูงกว่าบรรณารักษ์

ตารางที่ ๖ กิจกรรมในการศึกษาต่อเนื่องแบบ เป็นทางการที่บรรณารักษ์
เคยมีประสบการณ์

กิจกรรม	ประสบการณ์	เคย		ไม่เคย	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เรียนเต็มเวลาในระดับ ป.กศ.สูง วิชาเอก บรรณารักษศาสตร์ในวิทยาลัยครูต่าง ๆ		๔	๗๐.๕๕	๔๔	๘๒.๕๕
เรียนภาคค่ำในระดับ ป.กศ.สูง วิชาเอก บรรณารักษศาสตร์ในวิทยาลัยครูต่าง ๆ		๒	๓.๗๗	๕๑	๙๖.๒๓
เรียนเต็มเวลาในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย หรือวิทยาลัยครูที่เปิดสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์		๘	๑๕.๐๙	๔๕	๘๔.๙๑
เรียนภาคค่ำในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย หรือวิทยาลัยครู		๕	๙.๕๓	๔๘	๙๐.๔๗
เรียนเต็มเวลาในระดับปริญญาโทในมหาวิทยาลัย		๒	๓.๗๗	๕๑	๙๖.๒๓
อบรมวิชาบรรณารักษศาสตร์ที่มีผู้จัดโดย สถานต่าง ๆ		๓๘	๗๑.๗๐	๑๕	๒๘.๓๐
อื่น ๆ		๒	๓.๗๗	-	-

จากตารางที่ ๖ จะเห็นว่า หลังจากบรรณารักษ์เข้าทำงานในห้องสมุด
ประชาชนแล้ว บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการ เข้าร่วมในกิจกรรมการ
ศึกษาต่อเนื่องแบบเป็นทางการ ยกเว้น การอบรมวิชาบรรณารักษศาสตร์ที่มีผู้จัด ซึ่ง
บรรณารักษ์เคยเข้าร่วม เป็นส่วนใหญ่ จำนวน ๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๗๐ สำหรับ
ที่ตอบว่าอื่น ๆ จำนวน ๒ คน นั่นคือ เรียนเต็มเวลาระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาอื่น
๑ คน และเรียนการศึกษาต่อเนื่องของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ๑ คน

ตารางที่ ๘ กิจกรรมในการศึกษาต่อเนื่องแบบไม่เป็นทางการที่บรรณารักษ์
เคยมีประสบการณ์

กิจกรรม	ประสบการณ์	เคย		ไม่เคย	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากตำราและเอกสารทางบรรณารักษศาสตร์		๔๖	๘๖.๗๙	๗	๑๓.๒๑
ดูงานด้านห้องสมุดประชาชนที่น่าสนใจในประเทศ		๓๖	๖๗.๙๒	๑๗	๓๒.๐๘
ดูงานด้านห้องสมุดประชาชนที่น่าสนใจในต่างประเทศ		๓	๕.๖๖	๕๐	๙๔.๓๔
เข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการทางบรรณารักษศาสตร์		๓๔	๗๓.๕๔	๑๔	๒๖.๔๖
ฝึกงานด้านห้องสมุด ฯลฯ		๓๒	๖๐.๓๘	๒๑	๓๙.๖๒
เข้าร่วมประชุมเชิงวิชาการ ฯลฯ		๓๐	๕๖.๖๐	๒๓	๔๓.๔๐
เข้าร่วมฟังการอภิปราย ฯลฯ		๓๔	๖๖.๐๔	๑๘	๓๓.๙๖
เข้าร่วมรับการอบรมตามหัวข้อวิชา เฉพาะ		๒๘	๕๒.๘๓	๒๕	๔๗.๑๗
เป็นสมาชิกของสมาคม ชมรมต่าง ๆ		๒๗	๕๐.๙๔	๒๖	๔๙.๐๖
เป็นบรรณารักษ์หรือเขียนบทความในวารสาร		๕	๙.๔๓	๕๘	๙๐.๕๗
ทำวิจัยหรือร่วมทำวิจัย		-	-	๕๓	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๘ แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องแบบไม่เป็นทางการที่บรรณารักษ์เคยมีประสบการณ์มากที่สุด คือ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากตำราและเอกสาร มีผู้ตอบ จำนวน ๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๗๙ รองลงมาคือ การเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการทางบรรณารักษศาสตร์ และดูงานด้านห้องสมุดประชาชนในประเทศ คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๕๔ และ ๖๗.๙๒ ตามลำดับ ประสบการณ์ที่บรรณารักษึ้น้อยที่สุด คือ การดูงานห้องสมุดที่น่าสนใจในต่างประเทศมีเพียงร้อยละ ๕.๖๖ ส่วนกิจกรรมที่บรรณารักษ์ทุกคน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ตอบว่าไม่เคยมีประสบการณ์ คือ การทำวิจัยหรือร่วมทำวิจัย

ตารางที่ ๘ เหตุผลในการเข้ารับการศึกษาต่อ เนื่องจากบรรณารักษ์

เหตุผล	\bar{X}	S.D.	แปลความ
เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและความชำนาญ	๔.๒๔	๑.๓๗	มาก
เพื่อความก้าวหน้าในอาชีพและวิชาการ	๔.๐๕	๑.๓๓	มาก
เพื่อปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	๔.๔๘	๐.๔๕	มาก
เพื่อการปรับคุณวุฒิ	๓.๗๑	๑.๓๖	มาก
เพื่อต้องการให้เป็นที่ยอมรับในสังคม	๓.๕๘	๑.๒๐	ปานกลาง
ตำแหน่งหน้าที่การงานบังคับ	๓.๐๕	๑.๕๒	ปานกลาง
เพื่อพัฒนาตนเองให้ทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ	๔.๑๕	๑.๒๑	มาก
เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้ที่อยู่ในวงการเดียวกัน	๔.๑๖	๐.๘๔	มาก
เพื่อมีโอกาสเปลี่ยนงาน	๒.๘๔	๑.๔๐	ปานกลาง
เพื่อไม่ให้เหนื่อยหน้าผู้ร่วมงาน	๒.๖๒	๑.๕๒	ปานกลาง
เนื่องจากได้รับทุน	๑.๕๐	๑.๑๓	น้อยที่สุด
ผู้บังคับบัญชาแนะนำหรือสนับสนุน	๒.๔๕	๑.๓๔	น้อย
เพื่อต้องการบริการชุมชนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น	๔.๐๑	๑.๑๗	มาก

จากตารางที่ ๘ ปรากฏว่า เหตุผลในการเข้ารับการศึกษาต่อเนื่องจากของบรรณารักษ์ที่อยู่ในเกณฑ์มากมี ๗ รายการซึ่งในจำนวนดังกล่าวนี้ พบว่า เหตุผลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เพื่อปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รองลงมา คือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและความชำนาญ สำหรับเหตุผลที่อยู่ในเกณฑ์น้อย ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาแนะนำหรือสนับสนุน และเหตุผลที่อยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด คือ เนื่องจากได้รับทุน

ตารางที่ ๔ อุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องของบรรณารักษ์
เปรียบเทียบกับความเห็นของผู้บริหารงานห้องสมุดประชาชน

อุปสรรค	บรรณารักษ์			ผู้บริหาร		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
งบประมาณค่าใช้จ่าย *	๓.๔๔	๑.๑๓	มาก	๔.๔๔	๐.๐๔	มาก
การคมนาคมไม่สะดวก	๒.๓๔	๑.๑๗	น้อย	๒.๒๗	๑.๑๓	น้อย
ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษานานเกินไป	๒.๗๔	๑.๐๗	ปานกลาง	๒.๔๔	๑.๔๔	ปานกลาง
สถานที่ไกลเกินไป	๒.๗๓	๑.๑๐	ปานกลาง	๒.๓๒	๑.๓๓	น้อย
เนื้อหาวิชาไม่ตรงกับความต้องการ	๒.๖๔	๑.๐๔	ปานกลาง	๒.๖๑	๑.๒๐	ปานกลาง
ผู้บังคับบัญชาไม่ให้การสนับสนุน	๒.๓๕	๑.๔๖	น้อย	-	-	- **
ขาดผู้ทำงานแทน	๓.๖๖	๑.๓๑	มาก	๓.๕๒	๑.๑๔	ปานกลาง
ไม่ทราบว่ามียุทธศาสตร์ในการศึกษาต่อเนื่องที่ใดบ้าง	๓.๐๔	๑.๓๖	ปานกลาง	๒.๔๕	๑.๔๐	น้อย
ขาดเงินทุนสนับสนุน	๒.๔๖	๑.๗๓	ปานกลาง	-	-	- **

จากตารางที่ ๔ อุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องของบรรณารักษ์ที่อยู่ในระดับมาก คือ งบประมาณค่าใช้จ่ายและขาดผู้ทำงานแทน ส่วนอุปสรรคที่อยู่ในระดับน้อย คือ การคมนาคมไม่สะดวกและผู้บังคับบัญชาไม่ให้การสนับสนุน

สำหรับผู้บริหารมีความเห็นว่า สิ่งที่เป็นอุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องของบรรณารักษ์ในระดับมากคือ งบประมาณค่าใช้จ่าย ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของบรรณารักษ์ สำหรับสิ่งที่ผู้บริหารเห็นว่า เป็นอุปสรรคในระดับน้อยคือ การคมนาคมไม่สะดวก สถานที่ไกลเกินไป และไม่ทราบว่ามียุทธศาสตร์ในการศึกษาต่อเนื่องที่ใดบ้าง

* คือค่าใช้จ่ายส่วนตัวในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง

** เนื้อหา ๒ ข้อนี้อาจไม่ได้สอบถามผู้บริหาร

ตอนที่ ๓ ความต้องการในการศึกษาต่อ เนื่องทางบรรณารักษศาสตร์

ตารางที่ ๑๐ ความต้องการในการศึกษาต่อ เนื่องของบรรณารักษ์ เปรียบ เทียบ
กับความสนับสนุนที่ผู้บังคับบัญชามีต่อบรรณารักษ์

ความต้องการ	บรรณารักษ์			ผู้บริหาร		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
การศึกษาต่อเนื่องแบบ เป็น ทางการ	๔.๒๐	๑.๐๕	มาก	๔.๓๐	๐.๓๐	มาก
การศึกษาต่อเนื่องแบบ ไม่เป็นทางการ	๓.๓๒	๑.๓๔	ปานกลาง	๔.๒๘	๐.๕๒	มาก

จากตารางที่ ๑๐ บรรณารักษ์ต้องการการศึกษาต่อ เนื่องแบบ เป็นทางการใน เกณฑ์
มาก และต้องการการศึกษาต่อเนื่องแบบไม่เป็นทางการในระดับปานกลาง ในขณะที่ผู้บริหาร
ให้ความสนับสนุนในการ เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาต่อ เนื่องของบรรณารักษ์ในระดับมากทั้ง
แบบที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๑ ความต้องการของบรรณารักษ์ในกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องแบบ
เป็นทางการ เปรียบเทียบกับความต้องการของผู้บริหารที่มีต่อ
บรรณารักษ์

กิจกรรมที่จัดการ	บรรณารักษ์			ผู้บริหาร		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
เรียนเต็มเวลาในระดับ ป.กศ.สูง ฯลฯ	๓.๐๗	๑.๖๐	ปานกลาง	๓.๑๑	๑.๗๘	ปานกลาง
เรียนภาคค่ำในระดับ ป.กศ.สูง ฯลฯ	๒.๘๘	๑.๖๑	ปานกลาง	๒.๘๒	๑.๘๒	ปานกลาง
เรียนเต็มเวลาในระดับ ปริญญาตรี	๓.๔๗	๑.๖๐	ปานกลาง	๓.๖๘	๑.๔๑	มาก
เรียนภาคค่ำในระดับปริญญาตรี	๒.๘๘	๑.๖๑	ปานกลาง	-	-	-
เรียนเต็มเวลาในระดับ ปริญญาโท	๓.๒๘	๑.๗๒	ปานกลาง	๓.๕๖	๑.๕๒	ปานกลาง
อบรมวิชาบรรณารักษศาสตร์ ที่มีวุฒิบัตรโดยสถาบันต่าง ๆ	๓.๘๓	๑.๔๔	มาก	๔.๐๖	๑.๐๐	มาก

จากตารางที่ ๑๑ กิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องแบบ เป็นทางการที่บรรณารักษ์
และผู้บริหารมีความต้องการอยู่ในระดับมาก คือ การอบรมวิชาบรรณารักษศาสตร์ที่มีวุฒิโดย
สถาบันต่าง ๆ กิจกรรมที่ผู้บริหารต้องการในระดับมาก อีกกิจกรรมหนึ่ง คือ การเรียน
เต็มเวลาในระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็นกิจกรรมที่บรรณารักษ์ต้องการโดยมีค่าเฉลี่ย เป็นอันดับ
รองลงมา

ตารางที่ ๑๒ ความต้องการของบรรณารักษ์ในกิจกรรมการศึกษาต่อ เนื่อง
แบบไม่ เป็นทางการ เปรียบเทียบกับความต้องการของผู้บริหาร
ที่มีต่อบรรณารักษ์

กิจกรรมที่ต้องการ	บรรณารักษ์			ผู้บริหาร		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ฯลฯ	๓.๑๖	๑.๕๓	ปานกลาง	๔.๐๘	๑.๑๒	มาก
ดูงานด้านห้องสมุดประชาชน ฯลฯ	๓.๔๒	๑.๖๘	ปานกลาง	-	-	-
เข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการ ฯลฯ	๔.๒๐	๐.๕๕	มาก	๔.๒๐	๐.๗๑	มาก
เข้าฝึกงานด้านห้องสมุด ฯลฯ	๓.๓๘	๑.๖๓	ปานกลาง	๔.๐๖	๐.๗๘	มาก
เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ ฯลฯ	๓.๔๕	๑.๐๖	ปานกลาง	๔.๐๓	๐.๕๒	มาก
เข้าร่วมประชุมเชิงวิชาการ ฯลฯ	๓.๓๗	๑.๕๒	ปานกลาง	๓.๘๓	๑.๐๑	มาก
เข้าร่วมฟังการอภิปราย ฯลฯ	๓.๕๘	๑.๓๘	ปานกลาง	๓.๘๓	๐.๕๕	มาก
เข้ารับการอบรมตามหัวข้อ วิชา เฉพาะ ฯลฯ	๓.๐๘	๑.๕๗	ปานกลาง	๓.๒๐	๑.๐๘	ปานกลาง
ทำการวิจัยในสาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์	๒.๘๑	๑.๔๐	ปานกลาง	๓.๐๓	๑.๑๖	ปานกลาง
เขียนบทความลงในวารสาร	๒.๑๖	๑.๖๐	น้อย	๓.๓๓	๑.๑๐	ปานกลาง

จากตารางที่ ๑๒ กิจกรรมทางการศึกษาต่อเนื่องแบบไม่ เป็นทางการที่
บรรณารักษ์ต้องการอยู่ในเกณฑ์มาก มีเพียงกิจกรรมเดียว คือ การเข้าร่วมสัมมนาทาง
วิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหาร กิจกรรมที่บรรณารักษ์มีความต้องการ
โดยมีค่าเฉลี่ยในอันดับรองลงมาคือ เข้าร่วมฟังการอภิปราย ฯลฯ ส่วนกิจกรรมที่
บรรณารักษ์ต้องการในระดับน้อย คือ การเขียนบทความลงในวารสาร

ตารางที่ ๑๓ สถาบันการศึกษาต่อเนื่องแบบเป็นทางการที่บรรณารักษ์ต้องการศึกษา

ความต้องการ สถาบัน	\bar{X}	S.D.	แปลความ
มหาวิทยาลัยต่าง ประเทศ	๑.๔๓	๑.๕๐	น้อยที่สุด
มหาวิทยาลัยในประเทศไทย	๓.๕๘	๑.๕๒	มาก
วิทยาลัยในประเทศไทย	๓.๑๓	๑.๖๐	ปานกลาง
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย	๒.๕๖	๑.๕๑	ปานกลาง
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประจำภาค	๒.๔๘	๑.๗๑	ปานกลาง
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประจำจังหวัด	๒.๒๖	๑.๖๖	น้อย

จากตารางที่ ๑๓ สถาบันการศึกษาต่อเนื่องแบบเป็นทางการที่บรรณารักษ์ต้องการเข้าศึกษาในระดับมากที่สุดคือ มหาวิทยาลัยในประเทศไทย ส่วนสถาบันที่ต้องการในระดับน้อยคือ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประจำจังหวัด และสถาบันที่ต้องการในระดับน้อยที่สุดคือ มหาวิทยาลัยต่าง ประเทศ

ตารางที่ ๑๔ หน่วยงานที่บรรณารักษ์ต้องการให้จัดการศึกษาต่อเนื่องแบบไม่เป็นทางการ

ความต้องการ หน่วยงาน	\bar{X}	S.D.	แปลความ
มหาวิทยาลัยที่ไกลที่สุด	๔.๖๒	๑.๗๖	มากที่สุด
วิทยาลัยในจังหวัด	๓.๕๗	๐.๕๘	มาก
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย	๔.๐๐	๑.๐๘	มาก
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประจำภาค	๓.๕๓	๐.๘๕	มาก
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประจำจังหวัด	๓.๓๐	๑.๗๕	ปานกลาง

จากตารางที่ ๑๔ ในการศึกษาแบบไม่เป็นทางการ หน่วยงานที่บรรณารักษ์ต้องการให้จัดกิจกรรมในระดับมากที่สุด คือ มหาวิทยาลัยที่ไกลที่สุด สำหรับหน่วยงานที่บรรณารักษ์มีความพอใจที่จะให้จัดกิจกรรมในระดับปานกลาง คือ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประจำจังหวัด

ตารางที่ ๑๕ เนื้อหาวิชาทางบรรณารักษศาสตร์ที่บรรณารักษ์ต้องการศึกษา
เปรียบเทียบกับความต้องการของผู้บริหารให้บรรณารักษ์ศึกษา

ความต้องการ เนื้อหาวิชา	บรรณารักษ์			ผู้บริหาร		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
การจัดหมู่และทำบัตรรายการ	๔.๒๖	๑.๐๔	มาก	๔.๑๔	๐.๗๔	มาก
บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า	๔.๐๔	๑.๑๑	มาก	๔.๑๐	๐.๘๓	มาก
ห้องสมุดและประวัติห้องสมุดประชาชน	๓.๓๔	๑.๕๔	ปานกลาง	๓.๒๒	๑.๒๗	ปานกลาง
การบริหารงานห้องสมุดประชาชน	๔.๕๖	๐.๖๖	มาก	๔.๒๗	๑.๐๐	มาก
การบริการของห้องสมุดประชาชน	๔.๓๐	๑.๐๔	มาก	๔.๕๕	๐.๑๒	มาก
การสัมมนาห้องสมุดประชาชน	๓.๖๔	๐.๖๓	มาก	๓.๖๒	๑.๑๓	มาก
ความร่วมมือระหว่างห้องสมุด	๓.๙๐	๑.๒๖	มาก	๓.๘๘	๐.๕๒	มาก
การสอนการใช้ห้องสมุด	๓.๗๓	๑.๑๕	มาก	๔.๐๐	๐.๗๕	มาก
วารสารและหนังสือพิมพ์	๓.๙๐	๑.๒๖	มาก	๓.๗๕	๐.๘๖	มาก
โสตทัศนวัสดุในห้องสมุด	๔.๒๖	๐.๖๑	มาก	๓.๗๒	๑.๓๓	มาก
การวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์	๓.๓๔	๑.๕๖	ปานกลาง	๓.๑๖	๑.๐๔	ปานกลาง
การทำตราชนิและสาระสังเขป	๓.๖๖	๑.๔๗	มาก	๓.๗๒	๐.๘๒	มาก
สารนิเทศศาสตร์	๓.๕๒	๑.๕๖	ปานกลาง	๓.๕๕	๑.๑๗	ปานกลาง
การประชาสัมพันธ์ห้องสมุด	๓.๕๕	๑.๓๕	มาก	๔.๓๗	๐.๓๑	มาก
งบประมาณของห้องสมุด	๓.๕๖	๑.๕๕	มาก	๓.๘๕	๐.๕๘	มาก
วรรณกรรมทางบรรณารักษศาสตร์	๓.๕๗	๑.๓๕	ปานกลาง	๓.๓๕	๑.๘๓	ปานกลาง
วรรณกรรมทางวิทยาศาสตร์	๒.๕๕	๑.๒๗	ปานกลาง	๓.๐๕	๑.๒๑	ปานกลาง
วรรณกรรมทางสังคมศาสตร์	๓.๒๖	๑.๑๘	ปานกลาง	๓.๕๗	๑.๐๖	ปานกลาง
วรรณกรรมทางมนุษยศาสตร์	๓.๐๗	๑.๓๐	ปานกลาง	๓.๕๕	๑.๐๓	ปานกลาง
วรรณกรรมสำหรับเด็ก	๓.๙๖	๑.๒๓	มาก	๔.๐๑	๐.๘๓	มาก

จากตารางที่ ๑๕ เปรียบเทียบให้เห็นความต้องการในการศึกษาต่อเนื่องของ
บรรณารักษ์กับความต้องการของผู้บริหารที่ต้องการให้บรรณารักษ์ได้ศึกษา ผลปรากฏว่า
เนื้อหาวิชาที่บรรณารักษ์และผู้บริหาร มีความต้องการในระดับมาก มี ๑๓ วิชา สำหรับ
ความแตกต่างของอันดับความต้องการดูจากตารางที่ ๑๖

ตารางที่ ๑๖ ลำดับที่ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
ของบรรณารักษ์เปรียบเทียบกับของผู้บริหาร

เนื้อหาวิชา	บรรณารักษ์		ผู้บริหาร	
	อันดับที่	\bar{X}	อันดับที่	\bar{X}
การบริหารงานห้องสมุดประชาชน	๑	๔.๕๖	๓	๔.๒๘
การบริการของห้องสมุดประชาชน	๒	๔.๓๐	๑	๔.๐๕
โสตทัศนวัสดุในห้องสมุด	๓.๕	๔.๒๖	๑๑.๕	๓.๗๒
การจัดหมู่และทำบัตรรายการ	๓.๕	๔.๒๖	๔	๔.๑๘
บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า	๕	๔.๐๕	๕	๔.๑๐
การประชาสัมพันธ์ห้องสมุด	๖	๓.๙๘	๒	๔.๕๕
งบประมาณของห้องสมุด	๗.๕	๓.๙๖	๘	๔.๐๖
วรรณกรรมสำหรับเด็ก	๗.๕	๓.๙๖	๖	๔.๓๗
วารสารและหนังสือพิมพ์	๘.๕	๓.๙๐	๑๐	๓.๘๘
ความร่วมมือระหว่างห้องสมุด	๘.๕	๓.๙๐	๔	๓.๘๐
การสอนการใช้ห้องสมุด	๑๑	๓.๗๓	๗	๓.๘๔
การทำครรชนีและสาระสิ่ง เชป	๑๒	๓.๖๖	๑๑.๕	๓.๗๒
การสัมมนาห้องสมุดประชาชน	๑๓	๓.๖๔	๑๓	๓.๖๒

จากตารางที่ ๑๖ พบว่าในขณะที่บรรณารักษ์ให้ความสำคัญต่อการบริหารงาน ห้องสมุดอยู่ในอันดับที่ ๑ แต่ผู้บริหารกลับให้ความสำคัญอยู่ในอันดับ ๓ และให้ความสำคัญต่อการบริหารของห้องสมุดอยู่ในอันดับที่ ๑ บรรณารักษ์ให้ความสำคัญต่อโสตทัศนวัสดุในห้องสมุดอยู่ในอันดับ ๓.๔ แต่ผู้บริหารกลับให้ความสำคัญอยู่ในอันดับที่ ๑๑.๕ สำหรับเนื้อหาที่ตั้งผู้บริหารและบรรณารักษ์ให้ความสำคัญอยู่ในอันดับเดียวกันหรือใกล้เคียงกันมาก คือ บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า การจัดหมู่และทำบัตรรายการ และเห็นว่า การสมมนาห้องสมุดประชาชน เป็นความจำเป็นอันดับสุดท้าย เช่นเดียวกัน

ตารางที่ ๑๗ ความสนับสนุนของผู้บังคับบัญชาในการศึกษาต่อเนื่องในทัศนะของบรรณารักษ์

ความสนับสนุน	\bar{X}	S.D.	แปลความ
ผู้บังคับบัญชา เป็นผู้กระตุ้นให้บรรณารักษ์เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง	๒.๕๒	๑.๓๕	น้อย
ผู้บังคับบัญชานุญาตให้บรรณารักษ์ เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องทุกครั้ง	๓.๒๒	๑.๒๗	ปานกลาง
ผู้บังคับบัญชาให้ความสนับสนุนด้านงบประมาณ ฯลฯ	๑.๕๘	๑.๐๑	น้อย
ผู้บังคับบัญชาติดตามผลภายหลังที่บรรณารักษ์ได้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง	๒.๕๗	๑.๓๕	น้อย

จากตารางที่ ๑๗ ในทัศนะของบรรณารักษ์ ความสนับสนุนที่ผู้บังคับบัญชาที่มีต่อบรรณารักษ์มีค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่ในระดับน้อย ส่วนค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับปานกลาง มีเพียง ๑ รายการ คือ ผู้บังคับบัญชานุญาตให้บรรณารักษ์เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง

ตารางที่ ๑๘ ความสนับสนุนที่ผู้บริหารมีต่อบรรณารักษ์เมื่อทราบว่ามีการ
ทางการศึกษาต่อ เนื่องทั้งแบบ เป็นทางการและไม่เป็นทางการ
เกิดขึ้น

ความสนับสนุน	\bar{X}	S.D.	แปลความ
ยินดีต้อนรับให้เข้าร่วมกิจกรรม	๔.๐๘	๐.๘๘	มาก
เป็นผู้ส่งเสริมให้เข้าร่วมกิจกรรม	๔.๑๘	๐.๓๖	มาก
ช่วยสนับสนุนและช่วยเหลือด้านค่าใช้จ่าย	๓.๕๕	๑.๐๔	ปานกลาง
หาผู้ปฏิบัติงานที่แทนขณะที่บรรณารักษ์เข้าร่วมกิจกรรม	๓.๕๕	๑.๐๕	ปานกลาง

จากตารางที่ ๑๘ เมื่อทราบว่ามีการศึกษาต่อเนื่องทั้งแบบที่เป็นทางการ
และไม่เป็นทางการ ผู้บริหารให้ความสนับสนุนในระดับมาก ๒ ด้าน คือ เป็นผู้ส่งเสริมให้เข้า
ร่วมกิจกรรม และยินดีต้อนรับให้เข้าร่วมกิจกรรม

ตารางที่ ๑๙ ความสนับสนุนที่ผู้บริหารมีต่อบรรณารักษ์หลังจากที่บรรณารักษ์
เข้าร่วมกิจกรรมแล้ว

ความสนับสนุน	\bar{X}	S.D.	แปลความ
สนับสนุนให้ได้รับการปรับปรุงวุฒิเพิ่มขึ้น	๔.๓๘	๐.๖๘	มาก
ส่งเสริมให้บรรณารักษ์ได้รับตำแหน่งสูงขึ้น	๔.๒๕	๐.๘๘	มาก
ปรับปรุงหน้าที่หรือ เปลี่ยนแปลงหน้าที่ให้	๓.๘๑	๑.๑๑	มมาก
ติดตามผลการปฏิบัติงานอยู่เสมอ	๔.๒๕	๐.๖๕	มาก
หมั่นเยี่ยมให้บรรณารักษ์หรือผู้ช่วยได้มีโอกาส เข้าร่วมกิจกรรม	๔.๐๓	๐.๗๕	มาก

จากตารางที่ ๑๙ หลังจากที่บรรณารักษ์เข้าร่วมกิจกรรมแล้วผู้บริหารให้การ
สนับสนุนบรรณารักษ์อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยสนับสนุนให้ได้รับการปรับปรุงวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับ
สูงสุด

ตารางที่ ๒๐ โอกาสในการเข้ารับการศึกษาแบบไม่เป็นทางการของบรรณารักษ์

โอกาส	จำนวน	ร้อยละ
สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้	๔๔	๗๘.๒๔
ไม่สามารถเข้าร่วมได้	๗	๑๓.๒๑
ไม่ระบุ	๔	๗.๕๕
รวม	๕๕	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๒๐ บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ ๗๘.๒๔ ตอบว่าสามารถเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องแบบไม่เป็นทางการได้ถ้ามีการจัดขึ้น

ตารางที่ ๒๑ ระยะเวลาในการเข้ารับการศึกษาแบบไม่เป็นทางการ

ระยะเวลา	จำนวน	ร้อยละ
ในเวลาราชการ	๒๘	๕๒.๘๓
นอกเวลาราชการ	๑๕	๒๘.๓๐
ช่วงฤดูร้อน	๑๐	๑๘.๘๗
รวม	๕๓	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๒๑ ระยะเวลาที่บรรณารักษ์ส่วนใหญ่สะดวกในการเข้ารับการศึกษาต่อเนื่องแบบไม่เป็นทางการ คือ ในเวลาราชการ คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๘๓ และช่วงเวลาที่บรรณารักษ์เห็นว่าสะดวกน้อยที่สุด คือ ช่วงฤดูร้อน มีผู้ตอบคิดเป็นร้อยละ ๑๘.๘๗

ตารางที่ ๒๒ จำนวนวันที่บรรณารักษ์สามารถ เข้าร่วมกิจกรรมได้

จำนวนวัน	จำนวน	ร้อยละ
๑-๓ วัน	๑๐	๑๘.๘๗
๓-๕ วัน	๑๒	๒๒.๖๔
๕-๗ วัน	๒๕	๔๗.๑๗
อื่น ๆ	๖	๑๑.๓๒
รวม	๕๓	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๒๒ จำนวนวันในการเข้ารับการศึกษาต่อเนื่องแบบไม่เป็นทางการ
ที่บรรณารักษ์ต้องการมากที่สุด คือ ช่วงเวลา ๕-๗ วัน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๑๗ รองลงมา
คือ ช่วง ๓-๕ วัน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๖๔ สำหรับช่วงเวลาอื่น ๆ นั้นบรรณารักษ์ จำนวน
๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๓๒ ตอบว่า มากกว่า ๑ เดือน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ในการจัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง

การศึกษาแบบเป็นทางการ

บรรณารักษ์จำนวน ๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๒๔ ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องแบบเป็นทางการดังนี้ คือ บรรณารักษ์จำนวน ๔ คน เสนอให้มีการจัดทุนการศึกษาต่อเนื่องให้แก่บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน เพื่อให้บรรณารักษ์จะได้นำความรู้ที่ได้รับมาเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์ให้ดีขึ้น บรรณารักษ์ ๔ คน เสนอให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนติดต่อกับสถาบันที่จัดการศึกษาต่อเนื่อง ให้โอกาสแก่บรรณารักษ์ในการเข้ารับการศึกษ โดยไม่ต้องสอบคัดเลือก โดยจัดโควตาให้ทั่วถึงกัน บรรณารักษ์ ๓ คน เสนอให้จัดอบรมระยะสั้นแก่บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนโดยที่เมื่อสิ้นสุดการอบรมทุกครั้งควรมีการประเมินผลการอบรม และอีก ๒ คน เสนอให้มีการจัดการศึกษาในระดับปริญญาโทเพิ่มขึ้นจากเดิม นอกจากนี้บรรณารักษ์จำนวนที่เหลือ ๑๑ คน ให้ข้อเสนอที่แตกต่างกันคือ เสนอให้จัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องที่เน้นภาคปฏิบัติมากที่สุด ผู้บริหารประเทศควรให้การสนับสนุนต่อการศึกษาต่อเนื่องของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน และควรพิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่บรรณารักษ์ในการปรับปรุงตำแหน่งหน้าที่ เมื่อบรรณารักษ์มีวุฒิเพิ่มขึ้น ควรจัดให้มีการศึกษาต่อเนื่องทุกระดับตั้งแต่ระดับ ป.กศ. จนถึงปริญญาโท สถาบันที่จัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องแบบเป็นทางการควรจะทำอำนวยความสะดวก เรื่องที่พักให้แก่บรรณารักษ์ในส่วนภูมิภาคด้วย เกี่ยวกับวิทยากรผู้ให้การศึกษาบรรณารักษ์เสนอว่าวิทยากรควรเป็นผู้ที่ชำนาญงานและสามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดี เสนอให้มีบัณฑิตวิทยาลัยทางบรรณารักษศาสตร์เพิ่มขึ้น ต้องการให้มีการเรียนระดับปริญญาโทได้ในวันเสาร์-อาทิตย์ เสนอให้มีการเปิดสอนระดับปริญญาโทในมหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เสนอให้หน่วยงานที่จัดการศึกษาต่อเนื่องให้ความช่วยเหลือในการทำบัตรรายการ

การศึกษาแบบไม่เป็นทางการ

บรรณารักษ์จำนวน ๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๒๔ ของบรรณารักษ์ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาแบบไม่เป็นทางการดังนี้ คือ บรรณารักษ์ จำนวน ๑๑ คน เสนอให้มีการจัดอบรมทางบรรณารักษศาสตร์แก่บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนให้มากขึ้น ในจำนวนนี้มีผู้ที่เสนอให้มหาวิทยาลัยเป็นผู้จัดการอบรม ๒ คน เสนอให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้จัดอบรม ๑ คน และอีก ๑ คน ต้องการให้จัดในจังหวัดที่ห้องสมุดตั้งอยู่ บรรณารักษ์ ๔ คน เสนอให้มีเอกสารทางบรรณารักษศาสตร์

เต็มมากขึ้น โดยเฉพาะบทความที่เกี่ยวกับห้องสมุดประชาชน และควรกระจายข่าวสารทางบรรณารักษศาสตร์ไปยังส่วนภูมิภาคเพิ่มขึ้น บรรณารักษ์ ๓ คน ต้องการให้ผู้จัดกิจกรรมให้ความช่วยเหลือด้านงบประมาณตามสมควร และบรรณารักษ์ ๓ คน เช่นกัน เสนอให้จัดการสัมมนาเพื่อทบทวนความรู้และเพิ่มประสบการณ์ โดยต้องการให้จัดทุกปี และให้ทางกรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดร่วมกับมหาวิทยาลัยในจำนวนนี้ มี ๑ คนที่ต้องการให้สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยเป็นผู้จัด เกี่ยวกับหัวข้อการอบรม บรรณารักษ์จำนวน ๒ คน ต้องการให้อบรมเกี่ยวกับงานเทคนิคของห้องสมุด การประชาสัมพันธ์ห้องสมุด และงบประมาณของห้องสมุด ในด้านวิทยากร บรรณารักษ์ ๒ คน เห็นว่าควรเข้าใจสภาพของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนและวิทยากรควรออกไปให้ความรู้แก่บรรณารักษ์ในส่วนภูมิภาคบ้าง บรรณารักษ์ ๒ คน ต้องการดูงานเกี่ยวกับห้องสมุดในประเทศและต่างประเทศ และบรรณารักษ์ ๑ คน เสนอให้มีชมรมบรรณารักษ์ ที่จะจัดการประชุมหรือสัมมนาหมุนเวียนไปตามจังหวัดต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

มีผู้ให้ข้อเสนอแนะจำนวน ๒ คน คือ เสนอให้ห้องสมุดประชาชนเป็นหน่วยงานเอกเทศ ให้บรรณารักษ์เป็นหัวหน้างาน ซึ่งมีหน้าที่บริหารงานห้องสมุดประชาชนโดยตรง และเสนอให้จัดตั้งกองห้องสมุดประชาชนขึ้น เพื่อให้มีเอกลักษณ์ในการดำเนินงานของตนเอง

ข้อเสนอแนะของผู้บริหารงานห้องสมุดประชาชนที่มีต่อการศึกษาต่อเนื่องของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน

สำหรับผู้บริหารงานห้องสมุดประชาชนมีผู้ให้ข้อเสนอแนะ จำนวน ๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๓๒ มีจำนวน ๓ คน ที่ให้ข้อเสนอว่า บรรณารักษ์ควรจะได้รับการศึกษาต่อเนื่องอยู่เสมอ เช่นการเข้ารับการอบรมสัมมนา อบรมระยะสั้น หรือเข้าร่วมประชุมที่จัดโดยสถาบันต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อที่บรรณารักษ์จะสามารถบริหารงานห้องสมุดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหาร ๒ คน ต้องการให้บรรณารักษ์เข้ารับการการศึกษาต่อเนื่องแบบไม่ เป็นทางการมากกว่าแบบ เป็นทางการ เนื่องจากประสบปัญหาของการไม่มีผู้ทำงานแทน

แต่ก็เห็นความจำเป็นของการศึกษาต่อเนื่องในการพัฒนาตนเอง ข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีผู้บริหารให้ความเห็นไว้ข้อละ ๑ คน ดังนี้คือ เสนอให้บรรณารักษ์ศึกษาทางด้านสื่อสารมวลชน และโสตทัศนูปกรณ์ เสนอให้บรรณารักษ์มอบหมายงานให้ผู้อื่นให้เรียบร้อยก่อนเข้ารับการศึกษาต่อเนื่อง ให้รัฐบาลจัดสรรงบประมาณในการศึกษาต่อเนื่องให้มากขึ้น ต้องการให้บรรณารักษ์มีความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์โดยตรง และเนื้อหาวิชาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยยากเกินกว่าที่บรรณารักษ์จะสามารถ เข้าศึกษาได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย